

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLETMECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

10259

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Sadullah Ergin tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla dilerim. 08.10.2009

Ali Rıza ÖZTÜRK
Mersin Milletvekili.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluş ve Yargılama usulleri hakkındaki 2845 sayılı Mülga kanunda ki "...soruşturma sırasında hakim tarafından verilmesi gereken kararı, varsa o yer Devlet Güvenlik Mahkemesi yedek üyesinden aksi halde yetkili adli yargı hakiminden isteyebilir.." hükmünden anlaşılacağı üzere soruşturma sırasında tutuklama dahil koruma tedbirlerine ilişkin kararların, o yer devlet güvenlik mahkemesi yedek hakiminin verebileceği yönünde açık hüküm varken; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi kanununda bu yönde açık hüküm bulunmamaktadır. 5271 sayılı CMK'nın 251.maddesindeki "... 250 nci madde kapsamına giren suçların soruşturması ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcıları, hâkim tarafından verilmesi gerekli kararları, **varsa HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULUNCA BU İŞLERLE GÖREVLENDİRİLEN AĞIR CEZA MAHKEMESİ ÜYESİNDEN, AKSİ HALDE YETKİLİ ADLİ YARGI HÂKİMLERİNDEN İSTEYEBİLİRLER...**" hükmünden kolayca anlaşılacağı üzere; soruşturma sırasında tutuklama dahil tüm koruma tedbirlerine ilişkin kararlar ancak varsa soruşturma işlerini yürütmekle görevlendirilen ağır ceza mahkemesi üyesi, şayet bu şekilde soruşturma işleriyle ilgili görevlendirilmiş ağır ceza mahkemesi üyesi yoksa yetkili adli yargı hakimisi tarafından verilebilecek demektir.

Bu hükümlere göre nasıl ki Ağır ceza Mahkemesi görev alanına giren bir suç işleyen kişinin soruşturma aşamasındaki tutuklama kararını Ağır Ceza mahkemesi üyesi veremiyorsa, soruşturma aşamasında tutuklama dâhil tüm koruma tedbirlerine ilişkin kararlar, Sulh Ceza mahkemesince veriliyorsa; CMK 250.maddesi kapsamındaki özel yetkili ağır ceza mahkemelerinde soruşturma aşamasında tutuklama dahil tüm tedbir kararları; o davayı esastan görecek olan ağır ceza mahkemesinin herhangi bir üyesi tarafından değil, varsa HSYK tarafından soruşturma işleriyle görevlendirilen ağır ceza mahkemesi üyesi, şayet bu şekilde görevlendirilmiş bir üye yoksa yetkili sulh ceza mahkemesi verebileceği anlaşılmaktadır Bu çerçevede;

1-) CMK'nın 251.maddesinde; CMK 250 maddesi kapsamındaki suçların soruşturma aşamasında tutuklama dahil koruma tedbirlerine ilişkin kararları verecek Ağır Ceza Mahkemesi üye hakiminin, HSYK'nca soruşturma işlerini yürütmekle görevlendirilmesi öngörüldüğüne dikkate alındığında; CMK 250.maddesi uyarınca Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesinin görev alanına giren suçların soruşturma aşamasında tutuklama dahil koruma tedbirlerini veren Nöbetçi Mahkeme üye hakimleri, HSYK tarafından soruşturma işleriyle görevlendirilmiş midirler?

2-)Şayet HSYK tarafından CMK 251.madde hükmüne uygun bir görevlendirme yoksa; CMK 250.maddesi uyarınca Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesinin görev alanına giren suçların soruşturma aşamasında Nöbetçi Mahkeme yedek hâkiminin tutuklama dâhil koruma tedbirleri hususunda karar vermelerinin normatif alt yapısı nedir? Kovuşturma aşamasındaki işlerle görevlendirilen Nöbetçi Mahkeme yedek hâkiminin soruşturma aşamasında tutuklama dâhil koruma tedbirleri vermesinin yasal dayanağı var mıdır?

3-) Bu hususta, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluş ve Yargılama usulleri hakkındaki 2845 sayılı Mülga kanunda “..soruşturma sırasında hakim tarafından verilmesi gereken kararı varsa o yer Devlet Güvenlik Mahkemesi yedek üyesinden aksi halde yetkili adli yargı hakiminden isteyebilir..” şeklinde açık hüküm varken; 5271 sayılı CMK 251.maddesi Nöbetçi Mahkeme hâkiminin soruşturma aşamasında tutuklama dâhil koruma tedbirleri kararı verebileceği konusunda yeterli bir hukuki açıklık ve kesinlik içermekte midir? Yoksa anılan madde hükmü, sadece iddianamenin mahkemece kabulüyle davanın açılmasından sonra başlayan kovuşturma sürecine yönelik görevlendirme ile mi ilgilidir?

4-) HSYK’nun, CMK 250.madde kapsamına giren suçlarda İstanbul 9,10,11,12,13 ve 14 no’lu mahkemelerin görevli olduğuna dair mevcut kararı; soruşturma aşamasında tutuklama dâhil koruma tedbirlerine hükmetmeyi de içermekte midir? Yoksa, bu soruşturmalarda, 2845 sayılı Mülga kanunda “..soruşturma sırasında hakim tarafından verilmesi gereken kararı; varsa o yer Devlet Güvenlik Mahkemesi yedek üyesinden istenebileceği..” şeklindeki açık hükme paralel olarak HSYK’nun Özel Yetkili Ağır Ceza mahkemesi yedek hakiminin tutuklama dahil koruma tedbirine hükmedebileceğine ilişkin açık ve kesin bir kararı ya da buna uygun belirlemesi bulunmakta mıdır?

5-) Soruşturma sırasında tutuklama kararı veren hâkimin, tutukladığı kişinin sonraki kovuşturma aşamasındaki yargılamasını yapacak heyette yer almasının hukukun evrensel ve temel ilkelerine uygun mudur? Bu durumda, o hâkim yönünden ihsas-ı reyde bulunma hali oluşmuş olmuyor mu?

6-) CMK 250 kapsamında görev yapan yargıç ve savcılar için aynı yer ve aynı görevdeki görev sürelerine ilişkin azami ya da asgari bir süre var mıdır? Varsa bu hususlar, uygulamada gözetilmekte midir?